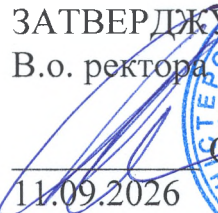

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Схвалено Вченою радою УНУ
(протокол від 11 вересня 2026 р., № 1)

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. ректора УНУ

Олена ІРОШИНСЬКА
11.09.2026

Введено в дію наказом в.о. ректора
від 11.09.2026 № 01-16/203/од

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СИСТЕМУ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В
УМАНСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Уманському національному університеті (далі – Положення) визначає внутрішню політику, мету, принципи, складові, рівні, суб'єктів, розподіл повноважень і загальні механізми функціонування системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Уманському національному університеті (далі – Університет).

1.2. Положення розроблено відповідно до Конституції України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР, законів України «Про освіту» від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII, «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року № 1556-VII, «Про академічну доброчесність» від 18 грудня 2025 року № 4742-IX, «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26 листопада 2015 року № 848-VIII, «Про захист персональних даних» від 01 червня 2010 року № 2297-VI, «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 року № 2939-VI, «Про авторське право і суміжні права» від 01 грудня 2022 року № 2811-IX, Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187, Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1341, Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15 травня 2024 року № 686, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 липня 2024 року за № 1013/42358, стандартів вищої освіти, професійних стандартів – за наявності, Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG), Статуту Університету та чинних локальних нормативних актів Університету.

1.3. Положення є основним рамковим локальним нормативним актом Університету з питань внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Спеціальні локальні нормативні акти деталізують окремі процедури системи і застосовуються у взаємозв'язку з цим Положенням.

1.4. Положення про організацію освітнього процесу в Уманському національному університеті визначає загальні правила планування, організації та реалізації освітнього процесу. Це Положення визначає, яким чином Університет планує, оцінює, підтримує і безперервно вдосконалює якість такого процесу та його результатів, не дублюючи операційних процедур.

1.5. Система забезпечення академічної доброчесності є окремо врегульованою за суб'єктами, процедурами та відповідальністю складовою системи внутрішнього забезпечення якості. Її організація, повноваження уповноважених органів і осіб, запобігання порушенням, розгляд повідомлень, застосування заходів реагування та оскарження рішень визначаються Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності в Уманському національному університеті та спеціальними локальними нормативними актами Університету.

1.6. Норми цього Положення не можуть тлумачитися як надання відділу моніторингу якості освіти або іншому суб'єкту системи повноважень встановлювати факти порушення академічної доброчесності, змінювати індивідуальні оцінки здобувачів, підняти апеляційні, дисциплінарні, кадрові чи інші спеціальні процедури, якщо такі повноваження прямо не передбачені законодавством або відповідним локальним актом.

1.7. Дія Положення поширюється на всі освітні програми, рівні вищої освіти, форми здобуття освіти і формати організації освітнього процесу, структурні підрозділи, працівників, здобувачів вищої освіти та інших осіб, залучених до освітньої діяльності або процедур забезпечення якості.

1.8. Відокремлені структурні підрозділи Університету, які провадять фахову передвищу освіту, формують і реалізують власні системи внутрішнього забезпечення якості відповідно до законодавства про фахову передвищу освіту та локальних актів Університету. Принципи цього Положення можуть застосовуватися ними в частині, що не суперечить спеціальному законодавству.

1.9. Система внутрішнього забезпечення якості є невід'ємною частиною управління Університетом і ґрунтується на спільній відповідальності всіх учасників освітнього процесу, розподіленій відповідно до їхніх повноважень.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

2.1. У цьому Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

2.1.1. Якість вищої освіти – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам – за наявності, а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

2.1.2. Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

2.1.3. Система внутрішнього забезпечення якості – сукупність взаємопов'язаних політик, принципів, суб'єктів, ресурсів, інформаційних систем, процедур і заходів, за допомогою яких Університет планує, забезпечує, оцінює та вдосконалює якість освітньої діяльності і вищої освіти.

2.1.4. Культура якості – спільні цінності, очікування, практики та моделі поведінки академічної спільноти, за яких кожен учасник усвідомлює власну відповідальність за якість, відкрито обговорює проблеми і бере участь у вдосконаленні.

2.1.5. Політика у сфері якості – офіційно визначені Університетом цілі, принципи і зобов'язання щодо якості освітньої діяльності та вищої освіти.

2.1.6. Моніторинг якості – систематичний збір, перевірка, узагальнення, аналіз та інтерпретація даних про умови, процеси і результати реалізації освітніх програм з метою виявлення тенденцій, сильних сторін і ризиків, прийняття рішень та безперервного вдосконалення.

2.1.7. Внутрішнє контрольне вимірювання результатів навчання – діагностична процедура на рівні освітньої програми, факультету або Університету, що не замінює поточного чи підсумкового оцінювання та не змінює індивідуальних оцінок здобувачів.

2.1.8. Ризик для якості – ймовірна подія, умова або тенденція, що може перешкодити досягненню цілей освітньої програми, результатів навчання, дотриманню прав учасників або виконанню вимог законодавства.

2.1.9. Коригувальний захід – дія, спрямована на усунення причини виявленої невідповідності чи проблеми та недопущення її повторення.

2.1.10. Запобіжний захід – дія, спрямована на зниження ймовірності або наслідків потенційної проблеми чи ризику.

2.1.11. Показник якості – кількісна або якісна характеристика, що використовується разом з іншими даними для оцінювання стану, динаміки або результативності певного процесу.

2.1.12. Заінтересовані сторони (стейкхолдери) – здобувачі, вступники, випускники, працівники, роботодавці, професійні об'єднання, партнери, органи студентського самоврядування, органи публічної влади, громадськість та інші особи чи організації, інтереси яких пов'язані з освітньою діяльністю Університету.

2.1.13. Звіт про якість – узагальнений документ, що містить перевірені дані, висновки, ризики, сильні сторони, рекомендації, прийняті рішення та інформацію про виконання заходів з удосконалення.

2.2. Інші терміни вживаються у значеннях, визначених законодавством та локальними нормативними актами Університету.

3. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРИНЦИПИ СИСТЕМИ

3.1. Метою системи внутрішнього забезпечення якості є створення і підтримання умов, за яких освітні програми та освітній процес забезпечують досягнення визначених результатів навчання, дотримання прав учасників, академічну доброчесність, суспільну довіру та безперервне вдосконалення діяльності Університету.

3.2. Основними завданнями системи є:

- формування і реалізація внутрішньої політики у сфері якості;
- забезпечення відповідності освітніх програм законодавству, стандартам вищої освіти, професійним стандартам – за наявності, Національній рамці кваліфікацій, стратегії Університету та потребам заінтересованих сторін;
- забезпечення студентоцентрованого, інклюзивного, безпечного та академічно доброчесного освітнього процесу;
- підтримка об'єктивного, прозорого і передбачуваного оцінювання результатів навчання;
- залучення здобувачів, працівників, випускників, роботодавців та інших заінтересованих сторін до формування, реалізації й перегляду освітніх програм;
- забезпечення належного кадрового, методичного, інформаційного, цифрового, матеріально-технічного та організаційного забезпечення;
- виявлення сильних сторін, невідповідностей і ризиків, планування коригувальних та запобіжних заходів;
- підготовка достовірних даних для управлінських рішень, акредитації, ліцензування та публічного звітування;
- перевірка результативності прийнятих рішень і заходів;
- розвиток культури якості й академічної доброчесності.

3.3. Система функціонує на принципах:

- законності та інституційної автономії, поєднаної з відповідальністю;
- студентоцентрованості, поваги до гідності, рівності, недискримінації та інклюзивності;
- академічної свободи, академічної доброчесності та професійної етики;
- системності, послідовності та безперервного вдосконалення;
- доказовості, об'єктивності, валідності та надійності даних;
- ризик-орієнтованості та пропорційності процедур;
- чіткого розподілу повноважень, персональної та колегіальної відповідальності;
- залучення заінтересованих сторін і реального врахування зворотного зв'язку;
- відкритості критеріїв, прозорості рішень і публічності узагальненої інформації;
- конфіденційності, захисту персональних даних і недопущення негативних наслідків для осіб, які добросовісно надали інформацію;
- недопущення конфлікту інтересів і забезпечення неупередженості;
- мінімізації необґрунтованого дублювання даних, звітності та паралельних процедур.

3.4. Жоден окремий показник, рейтинг, результат опитування, відсоток успішності, показник текстових збігів або інше числове значення не може самостійно вважатися достатнім доказом якості чи неякості освітньої програми, роботи працівника або результату навчання. Висновки формуються на основі сукупності перевірених кількісних і якісних даних у відповідному контексті.

4. СКЛАДОВІ, РІВНІ ТА ЦИКЛ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ

4.1. Система внутрішнього забезпечення якості охоплює:

- політику, стратегію, цілі та планування у сфері якості;
- розроблення, затвердження, реалізацію, моніторинг, перегляд і припинення освітніх програм;
- студентоцентроване навчання, викладання й оцінювання;
- формування контингенту, визнання результатів навчання, академічну мобільність, індивідуальні освітні траєкторії та атестацію;
- кадрове забезпечення, професійний розвиток і оцінювання діяльності працівників;
- методичне забезпечення освітнього процесу;
- практичну підготовку, дуальну форму та взаємодію з роботодавцями;
- навчальні, інформаційні, цифрові, матеріально-технічні та фінансові ресурси;
- безпечне, доступне, інклюзивне і психологічно сприятливе освітнє середовище;
- систему забезпечення академічної доброчесності;
- інформаційний менеджмент, опитування, звернення, скарги та інші канали зворотного зв'язку;
- моніторинг, внутрішні аудити, контрольні вимірювання, аналіз ризиків і виконання рекомендацій;
- публічність інформації та зовнішнє забезпечення якості.

4.2. Система діє на таких взаємопов'язаних рівнях:

4.2.1. Університетський рівень – формування політики, затвердження правил, розподіл ресурсів, аналіз узагальнених результатів і прийняття загальноуніверситетських рішень.

4.2.2. Рівень факультету – організація освітнього процесу, координація програм, підтримка здобувачів, аналіз даних і реалізація заходів.

4.2.3. Рівень освітньої програми – забезпечення цілісності програми, досягнення програмних результатів навчання, взаємодія із заінтересованими сторонами, моніторинг і підготовка пропозицій.

4.2.4. Кафедральний рівень – якість змісту і викладання освітніх компонентів, методичного забезпечення, оцінювання, кадрового та ресурсного забезпечення;

4.2.5. Індивідуальний рівень – відповідальність працівників і здобувачів за дотримання встановлених вимог, академічну доброчесність, якість власної діяльності та участь у вдосконаленні.

4.3. Функціонування системи здійснюється за циклом безперервного вдосконалення:

4.3.1) планування – визначення цілей, очікуваних результатів, показників, ресурсів, відповідальних осіб, строків і ризиків;

4.3.2) реалізація – виконання освітніх програм, планів і процедур;

4.3.3) моніторинг та збирання доказів – отримання перевірених даних з різних джерел;

4.3.4) аналіз і оцінювання – зіставлення даних із вимогами, цілями і попередніми результатами, визначення причин проблем;

4.3.5) прийняття рішень – визначення коригувальних, запобіжних або розвивальних заходів, відповідальних і строків;

4.3.6) виконання та подальший контроль – реалізація рішень і перевірка їх результативності;

4.3.7) інформування – доведення рішень і узагальнених результатів до відповідних учасників та, у визначених випадках, оприлюднення.

4.4. Процедури на кожному рівні мають бути достатніми для досягнення мети, але не створювати надмірної бюрократії. Перевага надається використанню даних офіційних інформаційних систем, документів освітніх програм, результатів уже проведених процедур і єдиних форм звітності.

5. СУБ'ЄКТИ СИСТЕМИ ТА РОЗПОДІЛ ПОВНОВАЖЕНЬ

5.1. Суб'єктами системи є Наглядова рада, Вчена рада Університету, ректор, проректори, відділ моніторингу якості освіти, навчальний відділ, науково-методична рада, факультети та їх вчені ради, кафедри, гаранті і робочі групи освітніх програм, науково-педагогічні, педагогічні та наукові працівники, здобувачі вищої освіти, органи студентського самоврядування, уповноважені суб'єкти системи забезпечення академічної доброчесності, бібліотека, інші структурні підрозділи та залучені заінтересовані сторони.

5.2. ПОВНОВАЖЕННЯ КОЛЕГІАЛЬНИХ ОРГАНІВ І КЕРІВНИЦТВА

5.2.1. Наглядова рада в межах повноважень, визначених законом і Статутом, сприяє стратегічному розвитку Університету, розглядає питання його діяльності та може надавати пропозиції щодо якості освітніх програм, ресурсного забезпечення і взаємодії із суспільством.

5.2.2. Вчена рада Університету:

- визначає систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості;
- схвалює це Положення, політику у сфері якості та інші рамкові локальні акти;
- затверджує освітні програми, зміни до них і рішення про припинення програм у встановленому порядку;

- розглядає щорічний узагальнений звіт про функціонування системи та стан реалізації рішень;
- ухвалює рішення щодо системних коригувальних, запобіжних і розвивальних заходів.

5.2.3. Ректор:

- несе загальну відповідальність за функціонування системи відповідно до законодавства і Статуту;
- забезпечує реалізацію політики у сфері якості, належний розподіл повноважень і ресурсів;
- вводить у дію локальні нормативні акти та рішення Вченої ради;
- затверджує річні плани моніторингу, внутрішніх аудитів та коригувальних заходів – у випадках, передбачених локальними актами;
- забезпечує своєчасне реагування на системні ризики, рекомендації акредитаційних експертиз і результати внутрішнього моніторингу;
- забезпечує публічність інформації та захист персональних даних.

5.2.4. Проректори в межах розподілу функціональних обов'язків координують відповідні складові системи, забезпечують взаємодію підрозділів, аналізують ризики, організовують виконання рішень і подають пропозиції ректору та Вченій раді.

5.3. ПІДРОЗДІЛИ КООРДИНАЦІЇ ТА МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ

5.3.1. Відділ моніторингу якості освіти:

- координує розвиток системи та надає методичну підтримку її суб'єктам;
- готує проєкти політик, процедур, планів моніторингу та рекомендацій;
- організовує або координує опитування, внутрішні моніторинги та інші аналітичні процедури, аналізує їх результати і відстежує стан виконання прийнятих коригувальних та запобіжних заходів;
- узагальнює дані на університетському рівні, готує щорічний звіт і пропозиції щодо вдосконалення;
- підтримує гарантів і підрозділи під час самооцінювання та акредитації без підміни їхньої відповідальності;
- використовує у питаннях академічної доброчесності лише ті повноваження, що прямо визначені спеціальними локальними актами.

5.3.2. Відділ моніторингу якості освіти не встановлює і не змінює індивідуальні оцінки здобувачів, не підміняє органи або комісії, уповноважені розглядати апеляції, не встановлює наявності чи відсутності порушення академічної доброчесності, не здійснює одноосібного кадрового оцінювання та не підміняє суб'єктів академічного управління освітніми програмами.

5.3.3. Навчальний відділ:

- координує планування та організацію освітнього процесу;
- здійснює нормативно-методичний супровід освітніх програм, навчальних і робочих навчальних планів, графіків та індивідуальних навчальних планів;

– бере участь у моніторингу дотримання процедур організації освітнього процесу та підготовці коригувальних заходів.

5.3.4. Науково-методична рада здійснює експертний і консультативний супровід питань змісту освіти, методичного забезпечення, інновацій у навчанні та викладанні, розглядає проекти документів і надає рекомендації в межах компетенції.

5.4. ФАКУЛЬТЕТИ, КАФЕДРИ

5.4.1. Декан факультету та вчена рада факультету в межах компетенції забезпечують організацію і моніторинг реалізації освітніх програм, аналіз результатів, розгляд пропозицій гарантів, здобувачів і роботодавців, виконання рішень та звітування про заходи з удосконалення.

5.4.2. Кафедра та завідувач кафедри в межах компетенції забезпечують якість викладання і методичного забезпечення закріплених освітніх компонентів, відповідність завдань і методів оцінювання результатам навчання, належну організацію роботи, професійний розвиток працівників, створення умов для дотримання академічної доброчесності та виконання прийнятих коригувальних заходів.

5.4.3. Гарант освітньої програми разом з робочою групою здійснює академічне управління освітньою програмою в межах повноважень, установлених Положенням про освітні програми та Положенням про гаранта освітньої програми, координує її розроблення, реалізацію, моніторинг і перегляд, взаємодію із заінтересованими сторонами та підготовку матеріалів самооцінювання.

5.4.4. Гарант не підміняє кафедру, викладача, деканат, навчальний відділ або інші підрозділи і не несе відповідальності за індивідуальні дії чи помилки інших осіб, які не міг обґрунтовано виявити або усунути в межах належного виконання своїх повноважень.

5.4.5. Науково-педагогічні та педагогічні працівники відповідають за актуальність змісту закріплених освітніх компонентів, якість навчання і викладання, прозорість оцінювання, належний зворотний зв'язок, доступність матеріалів, дотримання академічної доброчесності та виконання прийнятих рішень.

5.5. ЗДОБУВАЧІ ТА ЗАІНТЕРЕСОВАНІ СТОРОНИ

5.5.1. Здобувачі вищої освіти є повноправними учасниками системи і мають право отримувати інформацію про якість і процедури, надавати зворотний зв'язок, брати участь у робочих та експертних групах, ініціювати пропозиції, подавати звернення і скарги та отримувати інформацію про результати їх розгляду.

5.5.2. Органи студентського самоврядування беруть участь у формуванні політики і локальних актів у частині, що стосується здобувачів, делегують представників до відповідних органів і груп, узагальнюють студентські пропозиції та сприяють інформуванню здобувачів.

5.5.3. Роботодавці, випускники, професійні об'єднання та інші зовнішні заінтересовані сторони можуть залучатися до розроблення і перегляду освітніх програм, оцінювання практичної підготовки, участі в заняттях і атестації, опитувань, експертних та дорадчих органів. Їхні пропозиції розглядаються з урахуванням цілей програми, академічної автономії та вимог законодавства.

5.6. ІНШІ ПІДРОЗДІЛИ

5.6.1. Бібліотека забезпечує доступ до легальних інформаційних ресурсів, підтримку інформаційної грамотності, цитування, бібліографічного опису, репозитарію та інших сервісів відповідно до локальних актів.

5.6.2. Підрозділи кадрового, наукового, міжнародного, юридичного, фінансового, інформаційного, господарського, безпекового, психологічного, інклюзивного, кар'єрного та іншого забезпечення виконують функції у системі відповідно до своїх положень і надають дані, необхідні для оцінювання якості.

5.6.3. Комісія з питань академічної доброчесності діє незалежно в межах спеціально визначених повноважень. Для аналізу системи якості використовуються її узагальнені та, за потреби, знеособлені висновки, без втручання в розгляд конкретних справ.

5.7. Розподіл повноважень має забезпечувати розмежування формування політики, організації процесів, моніторингу, експертного оцінювання, прийняття рішень, розгляду скарг і контролю виконання. Конфлікт інтересів підлягає повідомленню та врегулюванню.

6. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

6.1. Освітні програми розробляються, затверджуються, реалізуються, переглядаються і припиняються відповідно до законодавства, цього Положення, Положення про освітні програми та інших локальних актів.

6.2. Якість освітньої програми визначається, зокрема, за такими взаємопов'язаними характеристиками:

- узгодженість цілей із місією і стратегією Університету, потребами суспільства, ринку праці, науки та цільових груп;
- відповідність стандарту вищої освіти, професійному стандарту – за наявності, Національній рамці кваліфікацій і вимогам до міждисциплінарних програм;
- чіткість і досяжність програмних результатів навчання;
- логічна структура, належна послідовність, обсяг і взаємозв'язок освітніх компонентів;
- відповідність методів навчання та оцінювання програмним результатам;
- реальність навчального навантаження та належне присвоєння кредитів ЄКТС;

- достатність вибіркової складової та можливостей індивідуальної освітньої траєкторії;
- якість практичної підготовки, мобільності, визнання результатів і взаємодії з роботодавцями;
- кадрова, методична, інформаційна, цифрова і матеріально-технічна спроможність;
- дотримання академічної доброчесності, прав здобувачів, доступності, безпеки та недискримінації;
- результати навчання, атестації, працевлаштування і професійної траєкторії випускників – у межах доступних достовірних даних.

6.3. Проєкт нової або істотно зміненої освітньої програми проходить внутрішній розгляд та експертизу за етапами, визначеними Положенням про освітні програми. У межах цих процедур перевіряються нормативна відповідність, академічна цілісність, ресурсна спроможність, узгодженість освітньої програми з навчальним планом та врахування позицій заінтересованих сторін. Додаткові паралельні процедури погодження цим Положенням не запроваджуються.

6.4. До затвердження програми Університет має пересвідчитися, що заявлені результати навчання можуть бути досягнуті за передбачених строків, форм здобуття освіти, кадрових і ресурсних умов. Формальне включення компонентів без реальної можливості їх реалізації не допускається.

6.5. Моніторинг освітньої програми здійснюється в порядку та з періодичністю, визначеними Положенням про освітні програми, як правило, робочою групою із залученням здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників, професіоналів-практиків та інших заінтересованих сторін. Результати моніторингу використовуються під час перегляду та вдосконалення освітньої програми.

6.6. Періодичний перегляд програми здійснюється з урахуванням результатів моніторингу, змін законодавства і стандартів, результатів акредитації, розвитку науки і професійної сфери, рекомендацій роботодавців, здобувачів та випускників, а також ресурсних і безпекових умов.

6.7. За результатами перегляду можуть бути прийняті рішення про продовження реалізації програми без змін, оновлення окремих елементів, істотну зміну, призупинення набору, об'єднання, припинення або розроблення нової програми. Рішення повинно бути обґрунтованим і забезпечувати права осіб, які вже навчаються.

6.8. Пропозиції заінтересованих сторін підлягають реєстрації, аналізу і розгляду. Відхилення суттєвої пропозиції має бути вмотивованим. Формальне збирання відгуків без подальшого аналізу та рішення не вважається належним забезпеченням якості.

6.9. Для кожної освітньої програми забезпечуються зберігання історії її затвердження і змін, матеріалів моніторингу та перегляду, пропозицій заінтересованих сторін, рішень щодо вдосконалення і стану виконання рекомендацій у порядку, визначеному Положенням про освітні програми та іншими локальними актами, з дотриманням законодавства про захист персональних даних.

6.10. Рекомендації, отримані за результатами акредитації та інших процедур зовнішнього забезпечення якості, аналізуються гарантом, робочою групою, відповідними кафедрами і факультетом та враховуються у рішеннях щодо вдосконалення освітньої програми. Для суттєвих заходів визначаються відповідальні особи, строки та спосіб перевірки виконання; невиконання або відкладення рекомендації підлягає обґрунтуванню.

7. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

7.1. Освітній процес організовується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та спеціальних локальних актів. Система якості забезпечує перевірку відповідності фактичної реалізації затвердженим програмам, планам, розкладам, робочим програмам, установленим правам і вимогам.

7.2. Навчання і викладання мають бути студентоцентризованими, науково обґрунтованими, професійно релевантними, доступними та спрямованими на активне досягнення результатів навчання, а не на механічне відтворення інформації.

7.3. Вимоги до складу, розроблення, погодження, оприлюднення, використання та перегляду методичного забезпечення освітніх компонентів визначаються Положенням про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті. Робоча програма освітнього компонента є базовим документом такого забезпечення. Система внутрішнього забезпечення якості не запроваджує паралельних обов'язкових комплектів методичних документів або окремого силабуса поза вимогами зазначеного Положення.

7.4. Оцінювання результатів навчання здійснюється за заздалегідь визначеними й оприлюдненими критеріями, методами, придатними для перевірки відповідних результатів, з дотриманням академічної доброчесності, неупередженості, доступності, права на повторне оцінювання та апеляцію.

7.5. Присутність або відсутність здобувача на занятті сама по собі не оцінюється в балах. Можуть оцінюватися лише продемонстровані результати навчання або належно виконані види діяльності, передбачені робочою програмою.

7.6. Методи оцінювання періодично аналізуються щодо валідності, надійності, складності, можливості необ'єктивності, невиправданого навантаження, академічної недоброчесності та відповідності формату навчання. За потреби завдання і критерії оновлюються.

7.7. Внутрішні контрольні вимірювання можуть використовуватися для діагностики досягнення результатів навчання на рівні освітньої програми, факультету або Університету. Вони не замінюють поточного чи підсумкового оцінювання, не є повторним екзаменом і не змінюють індивідуальні оцінки здобувачів. Матеріали таких вимірювань не є обов'язковою складовою методичного забезпечення кожного освітнього компонента і розробляються окремо відповідно до мети та рішення про проведення відповідного моніторингу.

7.8. Результати успішності, академічної заборгованості, повторного оцінювання, апеляцій і атестації аналізуються в сукупності з іншими даними. Високі оцінки без достатніх доказів досягнення результатів або низькі оцінки без аналізу причин не можуть автоматично трактуватися як показник якості чи її відсутності.

7.9. Практична підготовка оцінюється за відповідністю програмним результатам, якістю баз і наставництва, безпекою, змістовністю професійних завдань, достовірністю оцінювання, зворотним зв'язком здобувачів і роботодавців та використанням результатів для вдосконалення програм.

7.10. Якість змішаного, дистанційного, тимчасово дистанційного, мережевого або дуального формату визначається не способом комунікації як таким, а досягненням результатів навчання, доступністю взаємодії, надійністю ідентифікації, належністю оцінювання, безпекою та ресурсною спроможністю.

7.11. Університет забезпечує механізми академічної мобільності, визнання результатів формальної, неформальної та інформальної освіти, вибору освітніх компонентів та формування індивідуальних освітніх траєкторій. Якість цих механізмів оцінюється за доступністю, зрозумілістю, своєчасністю, обґрунтованістю рішень і відсутністю дискримінації.

7.12. Здобувачам надається своєчасна навчальна, консультаційна, психологічна, інформаційна, кар'єрна та інша підтримка. Звернення і скарги розглядаються за визначеними процедурами без негативних наслідків для добросовісного заявника.

7.13. Спеціальні порядки оцінювання, ліквідації академічної заборгованості, апеляції, атестації, практичної підготовки, кваліфікаційних робіт, мобільності, визнання результатів навчання та інших складових не дублюються у цьому Положенні та застосовуються як складові єдиної системи.

8. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У СИСТЕМІ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ

8.1. Академічна доброчесність є обов'язковою умовою довіри до результатів навчання, наукових і творчих результатів, оцінювання та управлінських рішень. Внутрішня система якості сприяє її формуванню переважно через належний дизайн освітніх програм, завдань, методів навчання, оцінювання, інформування і підтримку учасників.

8.2. Правила, суб'єкти, повноваження і процедури системи забезпечення академічної доброчесності визначаються Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності, Положенням про Комісію з питань академічної доброчесності, Порядком подання та розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, застосування заходів реагування та оскарження рішень, Положенням про запобігання академічному плагіату та іншими спеціальними локальними актами Університету. У разі виявлення під час моніторингу відомостей про можливе порушення вони передаються для розгляду у встановленому порядку без попереднього встановлення вини відділом моніторингу якості освіти.

8.3. Моніторинг у сфері академічної доброчесності може охоплювати доступність правил і навчання, якість завдань, практики декларування використання джерел і технологій штучного інтелекту, узагальнену кількість і характер повідомлень, строки розгляду, виконання рекомендацій та сприйняття академічної культури учасниками.

8.4. Звіт спеціалізованого програмного засобу про текстові збіги не є доказом академічного плагіату або іншого порушення і потребує експертного оцінювання. Універсальний мінімальний відсоток оригінальності не встановлюється і не використовується як самостійний показник якості.

8.5. Використання технологій штучного інтелекту здійснюється відповідно до чинної в Університеті політики відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту, робочих програм освітніх компонентів і правил конкретних завдань. Оцінюється не факт використання технології сам по собі, а дотримання встановлених правил, прозорість використання, авторська відповідальність і достовірність результату.

8.6. Узагальнені результати роботи системи академічної доброчесності використовуються для вдосконалення програм, навчальних завдань, оцінювання, інформаційної підтримки і локальних актів. Персональні дані та конфіденційна інформація зі справ не включаються до публічної звітності.

8.7. Не допускається поєднання в одній особі несумісних функцій реєстрації повідомлення, проведення експертизи, прийняття остаточного рішення та розгляду скарги у тій самій справі, крім випадків, прямо визначених законом.

9. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК

9.1. Університет забезпечує прозорий добір, призначення і професійний розвиток працівників, кваліфікація та діяльність яких відповідають освітнім компонентам, освітнім програмам, ліцензійним вимогам і стратегії розвитку.

9.2. Кадрова спроможність оцінюється не лише за формальною відповідністю документам, а й за актуальністю професійного і наукового досвіду, якістю викладання, здатністю забезпечувати результати навчання, участю у розвитку програм, академічною доброчесністю та доступністю для здобувачів.

9.3. Планування та облік робочого часу науково-педагогічних і педагогічних працівників здійснюються відповідно до законодавства та Положення про планування та облік навантаження науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету. У межах системи внутрішнього забезпечення якості оцінюється, чи забезпечує розподіл навантаження реальну можливість якісного виконання навчальної, методичної, наукової, організаційної роботи, професійного розвитку та інших покладених функцій.

9.4. Підвищення кваліфікації і стажування плануються з урахуванням потреб освітніх програм, результатів самооцінювання, розвитку спеціальності, цифрових і педагогічних компетентностей, інклюзивності, безпеки та академічної доброчесності. Результати професійного розвитку мають упроваджуватися у практику.

9.5. Оцінювання діяльності працівників здійснюється за заздалегідь визначеними, зрозумілими і релевантними критеріями, із правом надати пояснення та оскаржити рішення. Воно не може зводитися до механічного рейтингу, кількості публікацій, середнього бала здобувачів або одного результату опитування.

9.6. Результати студентського зворотного зв'язку щодо викладання аналізуються переважно в узагальненому вигляді і використовуються разом з іншими доказами. Вони не є самостійною підставою для дисциплінарного стягнення або негативного кадрового рішення без перевірки, контексту і дотримання належної процедури.

9.7. Виявлені потреби у підтримці викладача мають, за можливості, усуватися через консультації, наставництво, професійний розвиток, перегляд навантаження, методичну або ресурсну допомогу. Заходи відповідальності застосовуються лише на законних підставах і за належною процедурою.

9.8. Кафедри та факультети регулярно аналізують кадрові ризики: дефіцит фахівців, надмірне навантаження, незбалансованість вікової і професійної структури, залежність від одного працівника, недостатній практичний досвід, нестачу іншомовних або цифрових компетентностей та конфлікти інтересів.

10. РЕСУРСИ, ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ТА ПІДТРИМКА

10.1. Університет забезпечує достатні та доступні ресурси для реалізації кожної освітньої програми: приміщення, обладнання, лабораторії, бази практики, бібліотечні фонди, електронні ресурси, програмне забезпечення, засоби зв'язку, інформаційні системи, фінансове і кадрове забезпечення.

10.2. Ресурсна спроможність оцінюється з урахуванням фактичної доступності для здобувачів, справності, безпеки, актуальності, пропускну здатності, режиму використання, інструктажів, супроводу фахівців та відповідності результатам навчання.

10.3. Для компонентів, що потребують спеціального обладнання, програмного забезпечення, польових, виробничих, педагогічних, творчих або інших професійних умов, Університет забезпечує власну базу або належно оформлений доступ до баз партнерів.

10.4. Освітнє середовище має бути безпечним, доступним, інклюзивним, недискримінаційним і психологічно сприятливим. Потреби осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами враховуються шляхом розумного пристосування та універсального дизайну в межах законодавства.

10.5. В умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації, епідемічних обмежень, аварій або інших загроз Університет планує безперервність освітнього процесу, резервні канали комунікації, захист даних, доступ до укриттів, евакуаційні та інші безпекові заходи без зниження вимог до результатів навчання.

10.6. Офіційне цифрове освітнє середовище має забезпечувати автентифікацію користувачів, розмежування прав доступу, збереження навчальних матеріалів і результатів, резервне копіювання, журналювання істотних операцій, захист персональних даних і відновлення після збоїв.

10.7. Інформаційні, консультаційні, психологічні, соціальні, кар'єрні, міжнародні, бібліотечні та інші сервіси підтримки періодично оцінюються за доступністю, своєчасністю, зрозумілістю, використанням і задоволеністю користувачів.

10.8. Виявлені ресурсні обмеження відображаються у планах розвитку і бюджетних пріоритетах. Освітня програма не повинна декларувати результати або форми діяльності, які Університет фактично не спроможний забезпечити.

11. ІНФОРМАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ, ПУБЛІЧНІСТЬ І ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК

11.1. Рішення у сфері якості приймаються на основі актуальних, повних, перевірених і достатніх даних. Для кожного набору даних визначаються джерело, відповідальний за формування, правила перевірки, доступу, зберігання та використання.

11.2. Інформаційна система якості може включати дані про:
– освітні програми, контингент, рух здобувачів і завершення навчання;

- досягнення результатів навчання, успішність, академічну заборгованість, повторне оцінювання, апеляції та атестацію;
- вибір освітніх компонентів, мобільність, визнання результатів і індивідуальні траєкторії;
- практичну підготовку, дуальну форму, працевлаштування та кар'єрні траєкторії випускників;
- кадрове, методичне, інформаційне, цифрове і матеріально-технічне забезпечення;
- опитування, звернення, скарги, пропозиції та результати їх розгляду;
- акредитаційні рекомендації, плани вдосконалення і стан їх виконання;
- ризики, інциденти, результати внутрішніх аудитів та коригувальні заходи.

11.3. Показники використовуються для виявлення тенденцій і підтримки рішень, а не для створення формальної звітності. Їх перелік періодично переглядається; показники, які не використовуються для аналізу або рішення, підлягають вилученню чи заміні.

11.4. Опитування проводяться за чітко визначеною метою, з добровільною участю, зрозумілими питаннями, належною вибіркою та захистом конфіденційності. Результати інтерпретуються з урахуванням кількості відповідей, структури вибірки і можливих викривлень.

11.5. Анонімне опитування не замінює процедуру подання і розгляду офіційного звернення або повідомлення про порушення. Інформація про істотний ризик, отримана з опитування, може бути підставою для додаткової перевірки у належному порядку.

11.6. Університет оприлюднює на офіційному вебсайті достовірну та актуальну інформацію про освітні програми, правила прийому, організацію освітнього процесу, оцінювання, права здобувачів, академічну доброчесність, кадрове і ресурсне забезпечення, результати акредитації та іншу інформацію, передбачену законом.

11.7. Публічні звіти про якість містять узагальнені висновки, сильні сторони, ризики, прийняті рішення та прогрес виконання заходів. Не допускається оприлюднення персональних даних, інформації з обмеженим доступом або даних, за якими можна необґрунтовано ідентифікувати респондента.

11.8. Університет забезпечує зворотний зв'язок про те, які рішення прийнято за результатами опитувань, пропозицій, моніторингів та акредитацій. Відсутність такого зворотного зв'язку знижує довіру і підлягає усуненню як недолік системи.

12. МОНІТОРИНГ, УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТА БЕЗПЕРЕРВНЕ ВДОСКОНАЛЕННЯ

12.1. Моніторинг якості здійснюється відповідно до цього Положення, річного плану моніторингу та чинних спеціальних локальних нормативних актів, що регулюють окремі складові системи внутрішнього забезпечення якості. Позапланові моніторингові заходи проводяться за наявності обґрунтованих підстав, визначених цим Положенням.

12.2. Річний план моніторингу визначає об'єкт, мету, показники, методи, джерела даних, цільові групи, строки, відповідальних осіб, форму представлення результатів і порядок подальшого контролю. Він узгоджується з календарем освітнього процесу та не дублює інші процедури.

12.3. Моніторинг може бути постійним, періодичним або разовим; плановим або позаплановим; університетським, факультетським, кафедральним або на рівні освітньої програми; комплексним або тематичним.

12.4. Позаплановий моніторинг проводиться у разі істотного ризику, повторюваних скарг, різкого погіршення показників, необхідності перевірити виконання рекомендацій, підготовки до акредитації, суттєвої зміни умов реалізації програми, безпекової події або іншої обґрунтованої підстави.

12.5. Обсяг, вибірка і методи моніторингу мають бути пропорційними меті та ризику. Суцільне охоплення застосовується лише тоді, коли вибіркові дані не забезпечують достатньої обґрунтованості висновків.

12.6. Джерелами даних можуть бути інформаційні системи, документи освітніх програм, результати оцінювання й атестації, опитування, інтерв'ю, фокус-групи, звернення і скарги, результати акредитації, внутрішні аудити, спостереження, експертні висновки та інші законні джерела.

12.7. Результати моніторингу оформлюються у формі довідки, звіту, аналітичної записки або іншого документа, який містить мету, методи, джерела, обмеження, фактичні дані, висновки, ризики і рекомендації. Висновки мають чітко відрізнятися від фактів та припущень.

12.8. За результатами моніторингу відповідний орган або посадова особа приймає рішення про відсутність потреби в додаткових діях, запровадження коригувальних чи запобіжних заходів, проведення додаткового аналізу, перегляд документа, програми, ресурсу або організації процесу.

12.9. Кожен план удосконалення визначає проблему або можливість розвитку, очікуваний результат, конкретні заходи, відповідальних осіб, ресурси, строки, показники виконання та спосіб перевірки результативності.

12.10. Завершення заходу підтверджується не лише фактом виконання дії або підготовки документа, а й, наскільки можливо, доказом усунення причини проблеми або досягнення очікуваного результату.

12.11. Суттєві невиконані заходи, повторювані проблеми і високі ризики виносяться на розгляд вищого рівня управління.

12.12. Відділ моніторингу якості освіти готує щорічний узагальнений звіт, який включає основні результати моніторингу реалізації освітніх програм та освітнього процесу, виявлені ризики, узагальнену інформацію про функціонування системи академічної доброчесності, стан виконання рекомендацій зовнішнього оцінювання, результативність коригувальних заходів і пропозиції щодо пріоритетів на наступний період.

12.13. Щорічний звіт розглядається Вченою радою Університету. За результатами розгляду визначаються загальноуніверситетські пріоритети і заходи, а узагальнена інформація оприлюднюється.

13. ЗОВНІШНЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ

13.1. Університет бере участь у ліцензуванні, акредитації освітніх програм, інституційній акредитації – у разі її проведення, зовнішніх аудитах, сертифікації та інших законних процедурах зовнішнього забезпечення якості.

13.2. Підготовка до зовнішньої процедури здійснюється на основі реальної постійної практики і достовірних даних.

13.3. Самооцінювання має бути критичним, доказовим і збалансованим, містити не лише досягнення, а й обґрунтовано визначені проблеми, ризики, заплановані заходи і стан виконання попередніх рекомендацій.

13.4. Університет забезпечує експертам законний доступ до необхідної інформації, учасників і ресурсів, не втручається у зміст відповідей здобувачів, працівників або інших учасників зустрічей і не допускає негативних наслідків за добросовісне висловлення позиції.

13.5. Результати зовнішнього оцінювання аналізуються відповідними підрозділами, гарантом, факультетом і керівництвом. Рекомендації включаються до планів удосконалення та контролюються за правилами розділу 12 цього Положення.

13.6. Рішення, звіти і сертифікати зовнішнього забезпечення якості оприлюднюються у випадках і порядку, визначених законодавством. Університет інформує академічну спільноту про прийняті заходи.

13.7. Університет може залучати незалежних зовнішніх експертів, партнерські заклади, роботодавців, професійні об'єднання та міжнародні організації до оцінювання окремих програм або процесів за умови відсутності конфлікту інтересів і захисту інформації.

14. СИСТЕМА ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНИХ АКТІВ ТА ЇХ ВЗАЄМОУЗГОДЖЕНІСТЬ

14.1. Нормативну основу внутрішнього забезпечення якості становлять це Положення та локальні акти, що регулюють окремі складові системи, зокрема:
– Положення про організацію освітнього процесу в Уманському національному університеті;

- Положення про освітні програми в Уманському національному університеті та Положення про гаранта освітньої програми;
- Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті;
- Положення про вибіркові освітні компоненти в Уманському національному університеті та Положення про індивідуальну освітню траєкторію та індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти;
- Положення про систему забезпечення академічної доброчесності в Уманському національному університеті, Положення про Комісію з питань академічної доброчесності, Порядок подання та розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, застосування заходів реагування та оскарження рішень, Положення про запобігання академічному плагіату;
- локальні нормативні акти з питань оцінювання результатів навчання, ліквідації академічної заборгованості та оскарження результатів оцінювання;
- локальні нормативні акти з питань практичної підготовки, кваліфікаційних робіт, атестації, академічної мобільності, визнання та перезарахування результатів навчання;
- Положення про планування та облік навантаження науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету;
- локальні нормативні акти про кадрове, наукове, цифрове, інформаційне, інклюзивне, безпекове та інше забезпечення;
- інші чинні локальні нормативні акти Університету, що містять процедури внутрішнього забезпечення якості.

14.2. Положення про організацію освітнього процесу, це Положення та Положення про систему забезпечення академічної доброчесності утворюють взаємопов'язану рамку локального регулювання: перше визначає організацію освітнього процесу, друге – систему планування, оцінювання та вдосконалення його якості, третє – спеціальну систему цінностей, правил, суб'єктів і процедур академічної доброчесності. Спеціальні локальні акти деталізують окремі процедури без необґрунтованого дублювання рамкових норм.

14.3. У разі виявлення суперечності між локальними нормативними актами застосовуються норми законодавства України та акта, що безпосередньо регулює відповідну спеціальну процедуру, якщо це не суперечить акту вищої юридичної сили. Виявлена колізія підлягає правовій експертизі та невідкладному усуненню шляхом внесення змін до відповідного локального нормативного акта. Це Положення не може тлумачитися як автоматичне скасування спеціальної процедури, належним чином затвердженої та введеної в дію.

14.4. Проекти локальних актів, що стосуються освітнього процесу, оцінювання, академічної доброчесності або внутрішнього забезпечення якості, проходять перевірку на взаємоузгодженість, відсутність дублювання, чіткість повноважень і відповідність затвердженій термінології.

14.5. Спеціальні акти не повинні відтворювати значні фрагменти рамкових положень. За потреби вони містять посилання на відповідний акт і деталізують лише предмет своєї процедури.

14.6. Зміна одного з трьох рамкових положень, зазначених у пункті 14.2, є підставою для перевірки двох інших та пов'язаних спеціальних актів на необхідність узгодження.

15. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

15.1. Це Положення набирає чинності з дня введення його в дію наказом ректора Університету після схвалення Вченою радою Університету, якщо інше не визначено таким наказом.

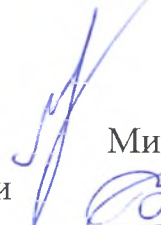
• 15.2. З дня набрання чинності цим Положенням визнається таким, що втратило чинність, Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Уманському національному університеті садівництва, схвалене Вченою радою 03 жовтня 2019 року, зі змінами і доповненнями, схваленими 31 січня 2022 року.

15.3. Зміни та доповнення до цього Положення розробляються, погоджуються, схвалюються і вводяться в дію в порядку, установленому Інструкцією з розробки та оформлення проєктів положень Уманського національного університету.

15.4. Положення скасовується або визнається таким, що втратило чинність, рішенням Вченої ради, введенням у дію наказом ректора, або в інших випадках, визначених законодавством.

Розробники:

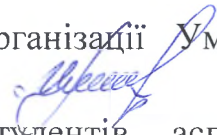
проректор з науково-педагогічної роботи
завідувач відділом моніторингу якості освіти

Михайло МАЛЬОВАНІЙ
Ніна ПІТЕЛЬ

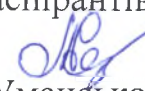
Погоджено:

голова Первинної профспілкової організації Уманського національного університету

Маргарита ПАРУБОК

голова Профспілки працівників, студентів, аспірантів та докторантів Уманського національного університету

Леся КАРНАУХ

голова ради студентського самоврядування Уманського національного університету

Вікторія ГУРСЬКА

голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених